Basit usulde kazanç istisnası: beyanname vermemek

Esnaf muaflığı, basit usul vergi istisnası, basit usul gelir vergisi muafiyeti olarak da bilinir.

Nedir?

Basit usulde vergilendirilen esnafın ticari kazancı, Gelir Vergisi Kanunu mükerrer 20/A maddesine göre gelir vergisinden istisnadır. Bu kazanç için yıllık beyanname vermez, gelir vergisi ödemezsiniz. İstisna, 1 Ocak 2021'den itibaren elde edilen kazançlara uygulanır. Fatura ya da fiş kesmek, kayıt tutmak gibi diğer ödevleriniz aynen sürer.

Kimler için?

- Kazancı basit usulde tespit edilen esnaf ve sanatkârlar
- Basit usule geçmeyi düşünen küçük işletme sahipleri
- Basit usuldeyken kira, ücret gibi başka geliri de olanlar

Adım adım

1. **Basit usulde kayıtlı olduğunuzu doğrulayın**

   İstisna yalnız kazancı basit usulde tespit edilenlere uygulanır. Kaydınızı Dijital Vergi Dairesi'nden ya da mali müşavirinizden kontrol edin.

2. **Faaliyetinizin basit usule uygun olduğunu kontrol edin**

   Bazı işler ve belirli yerlerdeki bazı faaliyetler, şartları taşısa bile gerçek usulde vergilendirilir. 8/9/2025 tarihli ve 10380 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla, bazı faaliyetler ve bazı yerlerde yapılan işler 1 Ocak 2026'dan itibaren gerçek usule alındı; bu Karar, 10679 sayılı Cumhurbaşkanı Kararıyla değiştirildi.

3. **Şartları yıl boyunca koruyun**

   İşinizin başında bizzat çalışmalı ya da bulunmalısınız; kira ve hasılat sınırlarını aşmamalısınız. Birden fazla işyerinde ya da birden fazla motorlu araçla faaliyet göstermek bu şartı bozar.

4. **Ücretli çalışmaya dikkat edin**

   Başka bir işyerinde ücretli çalışmak kural olarak bizzat çalışma şartını bozar. Ancak işinizin olmadığı dönemlerdeki mevsimlik ya da yarı zamanlı çalışma, işinizin başında bulunduğunuz sürece şartı bozmaz.

5 **Belgelerinizi düzenlemeye devam edin**

Fatura, perakende satış fişi gibi belgeleri Vergi Usul Kanunu'na göre kesmek zorundasınız. İstisna bu ödevi kaldırmaz.

6 **Kayıtlarınızı Defter-Beyan Sistemi'nde tutturun**

Kayıtlarınız oda ya da mali müşavir aracılığıyla, Aracılık ve Sorumluluk Sözleşmesi yapılarak tutulmaya devam eder.

7 **Bu kazanç için yıllık beyanname vermeyin**

İstisna kapsamındaki kazanç için yıllık gelir vergisi beyannamesi verilmez. Kira gibi başka bir gelir için beyanname verirseniz, basit usul kazancınızı o beyannameye eklemezsiniz.

8 **Şartı kaybederseniz geçişi planlayın**

Şartı kaybettiğiniz yıl boyunca istisnadan yararlanmaya devam edersiniz. Ertesi yılın başından itibaren gerçek usulde vergilendirilirsiniz ve istisna sona erer.

Süre
İstisna, 1 Ocak 2021'den itibaren elde edilen kazançlara uygulanır. Basit usul şartlarını kaybederseniz istisna o yılın sonuna kadar sürer, ertesi yılın başından itibaren uygulanmaz.

Bilmeniz gerekenler

- Halk arasında "esnaf muaflığı" denir ama bu istisna, Gelir Vergisi Kanunu'nun 9. maddesindeki esnaf muafiyetiyle aynı şey değildir. Basit usulde vergi kaydınız vardır; yalnız kazancınız vergilendirilmez.
- İstisna yalnız basit usulde tespit edilen ticari kazancı kapsar. Örneğin ticari taksinizi kiraya verirseniz bu kira geliri istisna kapsamında değildir; gayrimenkul sermaye iradı (kira geliri) olarak ayrıca vergilendirilir.
- Basit usuldekiler, genç girişimci kazanç istisnasından yararlanamaz.
- Ticari kazancınız vergilendirilmediği için vergi levhası alma zorunluluğunuz yoktur.

Sık sorulanlar

Basit usuldeyim; hiç beyanname vermeyecek miyim?
Basit usul kazancınız için yıllık beyanname vermezsiniz. Başka bir geliriniz beyana tabiyse o gelir için beyanname verirsiniz ama basit usul kazancınızı ona eklemezsiniz.

Yıl ortasında gerçek usule geçersem ne olur?
Geçiş tarihine kadar elde ettiğiniz kazanç istisnadır. Bu tarihten sonraki kazancınız vergilendirilir.

Gerçek usulden basit usule geçersem istisnadan yararlanır mıyım?
Evet. Basit usule geçtiğiniz tarihten itibaren yararlanırsınız.

İstisna fatura kesme zorunluluğumu kaldırır mı?
Hayır. Belge düzenleme ve kayıt tutma ödevleriniz aynen devam eder.

Dayanak: 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu mükerrer md. 20/A (basit usulde tespit olunan kazançlarda istisna) · 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu md. 46, 47, 48 ve 51 (basit usul, şartları ve yararlanamayacaklar) · 7338 sayılı Kanun md. 1 ve md. 62 (istisnanın eklenmesi ve yürürlük) · Gelir Vergisi Genel Tebliği (Seri No: 320) md. 3, 4, 5, 6 ve 7 · 8/9/2025 tarihli ve 10380 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı (basit usulde tespit edilen mükellefler) · 10679 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı (10380 sayılı Kararda değişiklik, RG 11/12/2025). Bu rehber genel bilgilendirme amaçlıdır; kendi durumunuz için bize danışın.